Dosarul nr.2r-998/23 Prima instanță jud. Chirilov Nicolae
(2-22176629-02-25r-21032023)

D E C I Z I E

27 aprilie 2023 mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău
În componența sa:
Președintele completului, judecătorul Iurie Cotruță
Judecătorii Ion Țurcan şi Vitalie Cotorobai

Examinînd fără participarea părților recursul declarat de Serviciul Fiscal de Stat împotriva încheierii Judecătoriei Orhei, sediul Șoldănești, emisă la 08 februarie 2023 în cauza civilă nr.25-157/2022, prin care a fost admisă parțial cererea Serviciul Fiscal de Stat împotriva debitorului *****, intervenient accesoriu Inspectoratul Național de Securitate Publică privind contestarea actelor emise de executorul judecătoresc Bedros Pavel, după expunerea esenței cauzei de către judecătorul-raportor Iurie Cotruță, a

c o n s t a t a t :

La 02.12.2022 Serviciul Fiscal de Stat a depus cerere de contestare împotriva debitorului *****, intervenienți accesorii executorul judecătoresc Pavel Bedros și Inspectoratul Național de Securitate Publică privind contestarea actelor executorului judecătoresc.

În motivarea cererii de contestare creditorul Serviciul Fiscal de Stat a invocat că la data de 22.11.2022, Serviciul Fiscal de Stat a recepționat încheierea executorului judecătoresc Bedros Pavel nr.124s-619/2022 din 15.11.2022 privind încasarea cheltuielilor de executare, însoțită de încheierea privind refuzul de a intenta procedura de executare în baza documentului executoriu emis de către Inspectoratul Național de Securitate Publică, privind încasarea în beneficiul Statului de la debitorul ***** a amenzii în sumă de 225 lei. Totodată, la caz, prin încheierea menționată supra, executorul judecătoresc a dispus încasarea cheltuielilor de executare din contul creditorului - Statul, în persoana Serviciului Fiscal de Stat, în sumă de 210 lei, pentru procedura neintentată. Executorul judecătoresc și-a întemeiat refuzul de a intenta procedura de executare, pe prevederile art.61 alin.(1), lit. c) din Codul de executare și anume că documentul executoriu nu este întocmit în conformitate cu prevederile art.14 din Codul de executare, nu este indicat domiciliul debitorului și lipsește semnătura persoanei cu funcție de răspundere și ștampila organului emitent.

Consideră încheierea privind încasarea cheltuielilor de executare a executorului judecătoresc Bedros Pavel, neîntemeiată, ilegală și contrară intereselor financiare ale statului, și urmează a fi anulată.

Relevă că organul emitent se face vinovat de faptul că documentele executorii au fost expediate spre executare, nefiind întocmite în conformitate cu prevederile art.14 din prezentul cod, și această responsabilitate nu poate fi pusa pe seama creditorului – Statul, în persoana Serviciului Fiscal de Stat. Prin urmare, menționează că Serviciul Fiscal de Stat, este în imposibilitate de a evita parvenirea unui astfel de document executoriu în adresa executorului judecătoresc, deoarece creditorul afla despre existența acestuia doar în urma recepționării de la executorul judecătoresc a încheierii privind refuzul de a primi documentul executoriu spre executare. În circumstanțele enunțate și în contextul normelor de drept menționate, reiese că executorul judecătoresc urma să refuze intentarea procedurii de executare și să restituie organului emitent, documentul executoriu din oficiu fără a solicita achitarea cheltuielilor de executare de la creditor, în cazul în care nu a intentat procedura de executare, or, creditorul în persoana Serviciului Fiscal de Stat nu a admis careva derogări de la legislație privind punerea în executare a documentelor executorii.

Consideră că executorul judecătoresc confundă doua noțiuni distincte cum sunt: a) procedura de executare și b) dosarul de executare.

Legislația strict prevede definiția „Executării silite” care presupune nu acțiuni de refuz în executare, dar acțiuni spre executare silită a documentului executoriu, iar acțiunile de refuz în executare nicidecum nu cad sub incidența acțiunilor de executare silită, mai mult, oformarea dosarului prin care s-a refuzat în primirea documentului executoriu spre executare și arhivarea acestei încheieri de refuz nu constituie acțiuni de executare silită.

Prin urmare, taxarea întocmirii nereglementate a dosarului cît și a borderoului de calcul în situația în care executorul judecătoresc dispune prin încheiere refuzul de primire a documentului executoriu nu este reglementată de nici un punct din Regulamentul privind modul de determinare a mărimii taxelor pentru efectuarea actelor executorului judecătoresc și a spezelor procedurii de executare aprobat prin Hotărîrea Guvernului RM nr. 886 din 23 septembrie 2010, nici de prevederile Codului de executare, iar pe cale de consecință, acțiunile executorului judecătoresc reieșind din care, sunt dispuse careva cheltuieli de executare, în condiții de refuz în executare, sunt în afara cadrului legal.

Totodată, prevederile art. 37 alin. (7), lit. e) din Codul de executare, prevede că, de obligația avansării taxelor pentru efectuarea din oficiu a actelor executorului judecătoresc sînt scutiți creditorii conform documentelor privind încasarea sumelor în beneficiul statului și confiscările. Astfel, reieșind din norma precitată supra, nu poate fi interpretat că, statul este obligat să răspundă pentru debitor. Or, la caz

creditorul Serviciul Fiscal de Stat este scutit de obligația avansării taxelor pentru efectuarea din oficiu a actelor executorului judecătoresc. Relevante la caz, sunt și prevederile Regulamentului privind modul de determinare a mărimii taxelor pentru efectuarea actelor executorului judecătoresc și a spezelor procedurii de executare, aprobat prin Hotărîrea Guvernului RM nr. 866 din 23 septembrie 2010.

La caz, executorul judecătoresc a refuzat în primirea documentului executoriu spre executare și intentarea procedurii de executare, adică a emis un act pentru care Regulamentul, nu prevede încasarea a careva taxe de executare, or, executorul judecătoresc nu a emis vre-o încheiere și nici nu a întreprins careva acțiuni expres prevăzute de Regulament, pentru care ar fi în drept să dispună încasarea cheltuielilor de executare. În asemenea circumstanțe, taxa de intentare și formare a dosarului de executare în sumă de 20 lei - nu poate fi aplicată din motiv că dosarul de executare nu a fost întocmit, fiind dispus refuzul de a intenta procedura de executare, precum și taxa de arhivare a dosarului de executare în sumă de 60 lei nu poate fi aplicată întrucît documentele executorii nu au fost executate, iar taxa pentru întocmirea borderoului de caldul al taxelor și spezelor procedurii de executare în sumă de 20 lei nu poate fi aplicată întrucît nu au fost efectuate acțiuni taxabile, 50 lei pentru căutarea debitorului, la fel, nu urmează a fi încasată deoarece căutarea debitorului se efectuează în cadrul intentării procedurii, dar nu la refuzul în intentarea procedurii, or, prevederile Codului de executare, nu conțin careva mențiuni cu privire la acțiunile care urmează a fi puse în sarcina executorului judecătoresc, în cazul în care acesta dispune prin încheiere refuzul de a intenta procedura de executare. Mai mult ca atît, este lipsită de suport legal încasarea a 60 lei - taxa încasată de executorul judecătoresc pentru comunicarea, transmiterea sau înmânarea actelor, deoarece în speță, organul emitent a documentului executoriu - Serviciul Fiscal de Stat, putea fi informat despre soluția adoptată și comunicată încheierea corespunzătoare prin intermediul poștei electronice, la adresa de e-mail a autorității, acțiune care nu necesita careva cheltuieli suplimentare.

Reieșind din norma precitată supra, nu poate fi interpretat că Statul este obligat să răspundă pentru debitor. Or, la caz creditorul Serviciul Fiscal de Stat este scutit de obligația avansării taxelor pentru efectuarea din oficiu a actelor executorului judecătoresc. Astfel, Serviciul Fiscal de Stat consideră că în speța data Statul nu este obligat să achite cheltuielile de executare. De asemenea, urmează a fi menționat, că în actuala speță, documentele executorii prezentate spre executare au ca obiect încasarea amenzii contravenționale. Respectiv, în cadrul procedurii de acest gen executorul judecătoresc reprezintă Statul, fiind un exponent al autorității de Stat în raport cu persoana vizată în cadrul procedurii de executare a unei sancțiuni pecuniare de ordin contravențional, care potrivit jurisprudenței CtEDO (cauza Ziliberberg contra Moldovei) echivalează, fiind similară, unei sancțiuni penale. În atare situație cînd executorul judecătoresc acționează din numele și în

interesul Statului, în calitate de autoritate de Stat privind punerea în executare a pedepsei cu caracter contravențional (penal), acesta nu dispune de dreptul de a încasa de la Stat cheltuielile de executare, în acest sens lipsind cadrul legal.

Menționează că în conformitate cu art.11 alin.(1) din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181 din 25.07.2014, resursele bugetare se alocă și se utilizează în mod economic, eficient și eficace, în concordanță cu principiile bunei guvernări. Prin urmare, consideră că executorul judecătoresc nu a întreprins acțiuni care să justifice din punct de vedere legal, încasarea cheltuielilor de executare pentru efectuarea acestora, iar solicitarea încasării cheltuielilor de executare de către executorul judecătoresc din contul Bugetului Public Național pentru acțiuni care nu sunt prevăzute de lege, prejudiciază interesele financiare ale statului, fapt pe care îl consideră inadmisibil.

Solicită anularea încheierii privind încasarea cheltuielilor de executare nr. 124s-619/2022 din 15.11.2022, emisă de executorul judecătoresc Bedros Pavel.

Prin încheierea Judecătoriei Orhei sediul Șoldănești, emisă la 08 februarie 2023, a fost admisă parțial cererea de contestare depusă de Serviciul Fiscal de Stat împotriva debitorului *****, intervenienți accesorii executorul judecătoresc Pavel Bedros și Inspectoratul Național de Securitate Publică cu privire la anularea încheierii privind încasarea cheltuielilor de executare nr. 124s-619/2022 din 15.11.2022. S-a anulat încheierea executorului judecătoresc Pavel Bedros cu nr. 124s-619/2022 din 15.11.2022, în partea încasării din contul creditorului Serviciul Fiscal de Stat a cheltuielilor de executare compuse din: taxa pentru comunicarea actelor executorului judecătoresc în sumă de 40 /patruzeci/ lei și cheltuielilor pentru căutarea debitorului în mărime de 50 / cincizeci/ lei. În rest, cererea de contestare înaintată de Serviciului Fiscal de Stat împotriva împotriva debitorului *****, intervenienți accesorii executorul judecătoresc Pavel Bedros și Inspectoratul Național de Securitate Publică privind contestarea actelor executorului judecătoresc, s-a respins ca neîntemeiată

Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, la 21 februarie 2023, Serviciul Fiscal de Stat a declarat recurs, prin care a solicitat casarea încheierii Judecătoriei Orhei sediul Șoldănești, emisă la 08 februarie 2023.

În conformitate cu prevederile art. 425 din CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Cum rezultă din materialele cauzei, încheierea primei instanțe a fost pronunțată la 08 februarie 2023, iar recursul a fost depus la 21 februarie 2023, astfel Colegiul constată că recursul a fost depus în termen.

În motivarea recursului, Serviciul Fiscal de Stat a reiterat circumstanțele de fapt și de drept din contestație.

Suplimentar a invocat că la caz creditorul Serviciul Fiscal de Stat este scutit de obligația avansării taxelor pentru efectuarea din oficiu a actelor executorului

judecătoresc. Astfel, Serviciul Fiscal de Stat consideră că în speţa dată Statul nu este obligat să achite cheltuielile de executare. În cumulul celor expuse, concluzionează că sintagma „Cheltuieli de executare” prezumă că acestea pot fi atribuite doar executării documentului executoriu şi nicidecum neexecutării acestuia, manifestată prin refuzul de intentare.

Or, Codul de executare art. 61 „Refuzul de a intenta procedura de executare”, nu prevede dreptul de încasare a cheltuielilor de executare din contul creditorului în caz de refuz de intentare a procedurii de executare, ordinea de încasare a cheltuielilor de executare fiind reglementată doar la art.60 Cod de executare „Intentarea procedurii de executare”.

De asemenea, urmează a fi menționat, că în actuala speţă, documentul executoriu prezentat spre executare are ca obiect încasarea amenzii contravenţionale. Respectiv, în cadrul procedurii de acest gen executorul judecătoresc reprezintă Statul, fiind un exponent al autorității de Stat în raport cu persoana vizată în cadrul procedurii de executare a unei sancțiuni pecuniare de ordin contravențional, care potrivit jurisprudenţei CtEDO (*cauza Ziliberberg contra Moldovei*) echivalează, fiind similară, unei sancțiuni penale.

Concomitent, potrivit opiniei prezentate în Hotărîrea Curţii Constituţionle nr.5 din 03.03.2022 (HCC nr.5 din 03.03.2022), de către Uniunea Naţională a Executorilor Judecătoreşti (UNEJ), în pricina examinării excepţiei de neconstituţionalitate a unor prevederi din art.60 alin. (4) din Codul de executare, UNEJ susţine că lipsa unui element prevăzut la art. 14 din Codul de executare nu poate împiedica intentarea procedurii de executare în toate cazurile... ”, „De asemenea, erorile sau omisiunile din titlul executoriu nu sunt provocate de creditor şi, prin urmare, ar fi incorect ca acesta să suporte consecințe negative”.

Poziţia dată fiind susţinută în Hotărîrea Curţii Constituţionle nr.5 din 03.03.2022 şi de către Preşedintele Republicii Moldova, unde afirmă că, „..Lipsa unui element constituie un impediment in intentarea şi desfăşurarea procedurii de executare. Totuşi, pot fi situații în care emitentul documentului executoriu nu cunoaște elemente de identificare a debitorului. Pentru aceste situații, legislatorul a prevăzut a clauză de salvgardare în art. 61 alin. (2) din Codul de executare, i.e. corectarea erorilor sau omisiunilor”.

Totodată, este relevant de menționat faptul că prima instanță în argumentarea sa a invocat norme din Codul de executare care au fost modificate esențial prin Legea nr.356 din 29.12.2023 şi anume, art.36. art.37 şi art.61 din Codul de executare. Astfel, în redacția nouă art.36 alin.(3) din Codul de executare stipulează că, partea care solicită îndeplinirea unui act sau întreprinderea unei acțiuni în cadrul procedurii de executare este obligată să avanseze taxele pentru efectuarea actelor executorului judecătoresc şi spezele procedurii de executare necesare în acest scop. Pentru actele sau acţiunile dispuse si efectuate din oficiu de către

executorul judecătoresc, cheltuielile se avansează de către creditor, cu excepţia cazurilor în care creanțele se încasează în beneficiul statului, conform prevederilor art.37 alin.(7), iar alineatul nou al art.36 - alin. (8) reglementează situația că, în cazul în care sumele se încasează în beneficiul statului, acesta este scutii de avansarea cheltuielilor de executare.

La fel, prima instanță, făcând referire la art.37 alin.(8) din Codul de executare, a omis faptul că norma în cauză a fost abrogată prin legea menționată supra.

Mai mult, la examinarea cauzei în fond, prima instanță nu a ținut cont nici de faptul că art.61 din Codul de executare a fost completat cu un nou alineat, care nu admite alte interpretări decât interzicerea directă a încasării cheltuielilor de executare de către executorul judecătoresc în cazul refuzului de a intenta procedura de executare, or, în cazul refuzului de a intenta procedura de executare, cheltuieli de executare nu se achită.

Serviciul Fiscal de Stat reiterează că, statul este scutit de obligația avansării cheltuielilor de executare conform documentelor privind încasarea sumelor în beneficiul statului (art.36 alin. (3) şi (8), art.37, alin.(7), lit.e) din Codul de executare), iar potrivit art. 61 alin. (4) din Codul de executare, în cazul refuzului de a intenta procedura de executare, cheltuielile de executare nu se achită.

Solicită admiterea recursului din motivele invocate. Casarea parțială a încheierii nr.25-157/2022 din 08.02.2023, emisă de judecătorul Judecătoriei Orhei (sediul Şoldăneşti) şi anume: în partea neadmiterii capătului de cerere privind anularea încasării din contul Serviciului Fiscal de Stat a taxelor în sumă totală de 120 lei.

Anularea integrală a încheierii privind încasarea cheltuielilor de executare nr. 124S-619/2022 din 15.11.2022, emisă de executorul judecătoresc Bedros Pavel/

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău îl consideră neîntemeiat și care urmează a fi respins, cu menținerea încheierii contestate, din următoarele motive:

În conformitate cu art.424 alin.(1) CPC, curțile de apel examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de judecătorii.

În conformitate cu prevederile art.426 alin.(3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului şi a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității şi fără participarea părților.

În conformitate cu prevederile art.427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

În conformitate cu art. 162 alin (1) din Codul de executare, actul de executare întocmit de executorul judecătoresc poate fi contestat de participanții la procesul de executare în termen de 15 zile de la data săvârșirii lui ori a refuzului de a săvârși anumite acte, dacă legea nu prevede altfel. Terții care nu au participat la procesul de executare pot contesta actele de executare, întocmite de executorul judecătoresc, în termen de 15 zile de la data la care au aflat ori trebuie să afle despre aceste acte.

Din suportul probatoriu, instanța de recurs a constatat că, spre executare către Biroul executorului judecătoresc Bedros Pavel, a parvenit documentul executoriu nr. DCA01153394 din 27.09.2022, emis de Inspectoratul National de Securitate Publică privind încasarea sumei de 225 lei amendă de la ***** în contul creditorului Ministerul Finanțelor.

În baza încheierii executorului judecătoresc Pavel Bedros nr. 124s-619/2022 din 15.11.2022, s-a dispus refuzul în intentarea procedurii de executare, pe motiv că documentul executoriu nu este întocmit în conformitate cu prevederile art.14 din Codul de executare, nu este indicat domiciliul debitorului și lipsește semnătura persoanei cu funcție de răspundere și ștampila organului emitent.

Concomitent, prin încheierea nr. 124s-619/2022 din 15.11.2022, sa dispus încasarea din contul Serviciului Fiscal de Stat a cheltuielilor de executare în sumă de 210, 00 lei.

Potrivit borderoului de calcul a cheltuielilor de executare în procedura de executare nr. 124s619/2022 din 15.11.2022, cheltuielile de executare în mărime de 210 lei, care sunt constituite din: 60 lei – taxa de arhivare a dosarului de executare; 20 lei - taxa de intentare şi formare a dosarului de executare; 20 lei - taxa pentru întocmirea borderoului de calcul al taxelor și spezelor procedurii de executare; 50 lei – taxa pentru căutarea debitorului și a bunurilor lui; 40 lei - comunicarea actelor executorului judecătoresc; 20 lei transmiterea sau înmînarea încheierilor, înștiințărilor, telegramelor etc..

În conformitate cu art. 61 alin. (1) lit. a-f), alin. (2), (3) Cod de executare, executorul judecătoresc refuză intentarea procedurii de executare dacă: a) documentul nu este de competenţa sa; b) termenul de prezentare a documentului spre executare a expirat; c) documentul nu este întocmit în conformitate cu prevederile art. 14 din prezentul cod; d) documentul este înaintat de persoana care nu are împuternicirile respective, stabilite în modul prevăzut de legislaţie; e) termenul de executare benevolă acordat prin lege sau indicat în documentul executoriu nu a expirat; f) documentul a fost executat. (2) Refuzul executorului judecătoresc de a intenta procedura de executare nu este o piedică pentru prezentarea repetată a documentului executoriu spre executare după înlăturarea neajunsurilor. (3) Încheierea privind refuzul de a primi documentul executoriu spre executare poate fi contestată de creditor în instanţa de judecată în a cărei circumscripţie teritorială biroul executorului judecătoresc îşi are sediul.

Potrivit dispozițiilor art. 161 alin. (1), (2) Cod de executare, actele de executare întocmite de executorul judecătoresc sau acţiunile/inacţiunea acestuia pot fi contestate de către părţi şi de alţi participanţi la procesul de executare, precum şi de terţii care consideră că prin actele de executare sau acţiunile/inacţiunea executorului judecătoresc le-a fost încălcat un drept recunoscut de lege. (2) Cererea privind contestarea actelor de executare sau acțiunilor/inacțiunii executorului judecătoresc se înaintează în instanţa de judecată în a cărei rază teritorială se află biroul executorului judecătoresc sau, în cazul municipiului Chişinău, în instanţa de judecată în a cărei circumscripţie camera teritorială a executorilor judecătoreşti a stabilit competenţa teritorială a executorului judecătoresc.

Conform prevederilor art. 162 Cod de executare, actul de executare întocmit de executorul judecătoresc poate fi contestat de participanţii la procesul de executare în termen de 15 zile de la data săvârșirii lui ori a refuzului de a săvârși anumite acte, dacă legea nu prevede altfel. Terţii care nu au participat la procesul de executare pot contesta actele de executare, întocmite de executorul judecătoresc, în termen de 15 zile de la data la care au aflat ori trebuie să afle despre aceste acte.

Conform art.163 alin.(1)-(4) Cod de executare, reclamațiile din cererea privind contestarea actelor de executare întocmite de executorul judecătoresc sau a acţiunilor/inacţiunii acestuia se înaintează împotriva creditorului sau debitorului. Cererea se judecă în condiţiile Codului de procedură civilă. Executorul judecătoresc atras din oficiu în calitate de intervenient accesoriu este obligat să prezinte instanţei de judecată copia certificată a procedurii de executare şi să dea explicaţii scrise referitoare la actele contestate. (2) În cazul contestării actului întocmit de executorul judecătoresc, sarcina probaţiunii este pusă în seama reclamantului. (3)Actele de executare întocmite de executorul judecătoresc, legale în fond, nu pot fi anulate pe motive formale. (3/1)Nerespectarea cerinţelor prevăzute la art.65 alin.(3) din prezentul cod serveşte drept temei pentru scoaterea cererii de pe rol în conformitate cu prevederile art. 267, lit. a) din Codul de procedură civilă. (3/2) Dacă se contestă cuantumul onorariului executorului judecătoresc, reclamaţia se înaintează împotriva acestuia. (4) Încheierea instanţei de fond poate fi atacată cu recurs.

În corespundere cu stipulările art.5 alin.(1) Cod de procedură civilă, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanța judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile şi interesele legitime.

Potrivit prevederilor art.166 alin.(1) Cod de procedură civilă, oricine pretinde un drept împotriva unei alte persoane, ori are un interes pentru constatarea existenței sau inexistenței unui drept trebuie să depună în instanța competentă o cerere de chemare în judecată.

Conform art. 38 alin. (1) din Legea privind executorii judecătorești nr. 113 din 17 iunie 2010, executorul judecătoresc are dreptul la remunerarea lucrului său şi la rambursarea cheltuielilor legate de activitatea sa.

Raportând prevederile legale la circumstanțele speței, Colegiul consideră corectă soluția primei instanțe privind admiterea parțială a contestației depuse de Serviciul Fiscal de Stat.

Totodată, instanța ierarhic inferioară corect a statuat că, executorul judecătoresc emițând încheierea privind încasarea cheltuielilor de executare, a prezentat organului fiscal documente justificative care au stat la baza încasării cheltuielilor de executare, or conform art. 10 alin. (1) Cod de executare, executarea silită reprezintă un ansamblu de măsuri, prevăzute de prezentul cod, prin care creditorul realizează, prin intermediul executorului judecătoresc, cu concursul organelor de stat abilitate, drepturile sale, recunoscute printr-un document executoriu, dacă debitorul nu-şi îndeplinește benevol obligațiile.

Astfel, în pofida faptului că, a fost refuzată intentarea procedurii de executare, executorul judecătoresc a efectuat anumite acțiuni procesuale, care sunt impuse de lege, cum ar fi: examinarea documentului, verificarea datelor de identificare şi a locului de trai al debitorului, verificarea corespunderii documentului executoriu cerințelor art. 14 Cod de executare, urmare a cărui fapt a dispus refuzarea în primire a documentului, examinând în acest sens încheierea corespunzătoare şi expediind-o în adresa persoanelor interesate, acestea fiind prevăzute spre a fi plătite potrivit Regulamentului privind modul de determinare a mărimii taxelor pentru efectuarea actelor executorului judecătoresc şi a spezelor procedurii de executare, aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 886 din 23.09.2010.

Articolul 36 alin. (1) şi (3) Cod de executare, cheltuielile de executare se compun din taxele pentru efectuarea actelor executorului judecătoresc, spezele procedurii de executare şi onorariul executorului judecătoresc. Partea care solicită îndeplinirea unui act sau întreprinderea unei acţiuni în cadrul procedurii de executare este obligată să avanseze taxele pentru efectuarea actelor executorului judecătoresc şi spezele procedurii de executare necesare în acest scop. Pentru actele sau acţiunile dispuse şi efectuate din oficiu de către executorul judecătoresc, cheltuielile se avansează de către creditor, cu excepţia cazurilor în care creanţele se încasează în beneficiul statului, conform prevederilor art.37 alin.(7).

Conform art. 37 alin.(1), (6), (7) lit. e) Cod de executare, taxele pentru efectuarea actelor executorului judecătoresc sunt plăţile, a căror mărime este stabilită de Guvern, pe care creditorul sau partea care solicită efectuarea acestor acţiuni le va achita pentru toate acţiunile efectuate de executorul judecătoresc din oficiu sau la cererea părţilor în procedura de executare. (6) Taxele pentru efectuarea actelor executorului judecătoresc şi spezele procedurii de executare vor fi avansate de către creditor sau de persoana care solicită efectuarea acestor acte,

conform borderoului întocmit de executorul judecătoresc, în cel mult 3 zile de la data comunicării sau pe măsura identificării necesităţii cheltuielilor de executare. Sumele destinate avansării taxelor pentru efectuarea actelor executorului judecătoresc şi avansării spezelor procedurii de executare pot fi plătite atît prin virament la contul executorului judecătoresc, cît şi direct în numerar. (7) De obligaţia avansării taxelor pentru efectuarea din oficiu a actelor executorului judecătoresc sunt scutiţi creditorii conform documentelor privind: e) încasarea sumelor în beneficiul statului şi confiscările.

Prin Hotărîrea Guvernului nr. 886 din 23.09.2010 a fost aprobat Regulamentul privind modul de determinare a mărimii taxelor pentru efectuarea actelor executorului judecătoresc şi a spezelor procedurii de executare.

Conform pct. 3 din Regulament, taxele pentru actele efectuate de executorul judecătoresc şi spezele procedurii de executare suportate de executorul judecătoresc îi sînt rambursate în măsură deplină.

Pct. 7, 8 şi 9 din acelaşi Regulament prevede că, taxele pentru actele efectuate de executorul judecătoresc şi spezele procedurii de executare, prevăzute de prezentul Regulament se aplică în egală măsură creditorilor, precum şi creditorilor intervenienţi, care sau alăturat la procedura de executare. Justificarea acţiunilor pentru care au fost încasate (avansate) taxele pentru actele efectuate de executorul judecătoresc, se face în baza actelor ce vor fi întocmite, în condiţiile legii, de executorul judecătoresc pentru acţiunea respectivă, iar a spezelor procedurii de executare - prin confirmarea achitării serviciilor. Mărimea taxelor pentru efectuarea actelor executorului judecătoresc şi a spezelor procedurii de executare se stabileşte în unităţi convenţionale. O unitate convenţională este egală cu 20 de lei.

Punctul 10 din Regulamentul menţionat, prevede că, taxele pentru efectuarea actelor executorului judecătoresc se compun din: 1) taxe de gestiune a dosarelor de executare şi administrare a documentelor; 2) taxe pentru acţiunile procedurale întreprinse de executorul judecătoresc; 3) taxe pentru serviciile prestate de executorii judecătoreşti.

Taxa pe care o contestă reclamantul, cade sub incidenţa pct. 10 alin. (1), fiind o taxă de gestiune a dosarului şi de administrare a documentelor.

Punctul 11 din Regulamentul menţionat prevede că, taxele de gestiune a dosarelor de executare şi administrare a documentelor se compun din: 1) taxa de intentare şi formare a dosarului de executare-1 unitate convenţională; 2) taxa de arhivare a dosarului de executare-3 unităţi convenţionale; 4) taxa pentru întocmirea borderoului de calcul al taxelor pentru efectuarea actelor executorului judecătoresc şi a spezelor procedurii de executare-1 unitate convenţională pentru o procedură de executare.

Coroborând normele enunţate supra la materialele cauzei, se constată că executorul judecătoresc este în drept să încaseze cheltuielile de executare, în speţă, în sumă totală de 120 lei, or, partea care solicită efectuarea anumitor acţiuni este ţinută să achite executorului judecătoresc pentru efectuarea actelor corespunzătoare.

Astfel, instanța de recurs reține concluzia primei instanțe conform căreia, executorul judecătoresc Bedros Pavel corect a pretins plata sumei pentru acţiunile întreprinse şi anume: taxa de intentare şi formare a dosarului de executare - 20 lei, taxa pentru întocmirea borderoului de calcul al taxelor pentru efectuarea actelor executorului judecătoresc și a spezelor procedurii de executare-20,00 lei și taxa de arhivare a dosarului de executare-60 lei, precum și plata cheltuielilor de executare pentru acțiunile întreprinse, și anume 20 lei pentru serviciile poștale prestate de Î.S. „Poșta Moldovei”.

Având în vedere prevederile legale coroborate cu înscrisurile anexate la materialele cauzei Colegiul civil constată faptul că executorul judecătoresc Bedros Pavel a încasat sumele în concordanță cu prevederile legislației în vigoare la momentul întreprinderii acțiunilor respective.

Contrar criticilor recurentului invocate în recurs, instanța de recurs atestă că taxa de formare a dosarului de executare nu este prevăzută exclusiv pentru intentarea procedurii de executare, dar şi pentru formarea procedurii, or în cazul refuzului de intentare a procedurii la fel este format un dosar/procedură de executare, fapt reglementat prin Hotărârea Guvernului nr. 886 din 23.09.2010 cu privire la aprobarea Regulamentului privind modul de determinare a mărimii taxelor pentru efectuarea actelor executorului judecătoresc şi a spezelor procedurii de executare.

Cît priveşte taxa pentru arhivare a dosarului de executare, instanţa reţine că, în arhiva executorului judecătoresc urmează a fi transmis dosarul de executare format și în legătură cu refuzul de intentare a procedurii de executare, mai mult decât atât, conform art. 31 alin. (1) din Legea nr. 1133 din 17.06.2010 privind executorii judecătoreşti, „arhiva executorilor judecătoreşti este proprietate a statului, iar tariful pentru arhivarea dosarului este reglementat de Hotărîrea Guvernului RM nr. 886 din 23.09.2010”.

La capitolul - taxa pentru întocmirea borderoului de calcul a taxelor şi spezelor procedurii de executare, instanţa notează că executorul judecătoresc a întreprins acţiuni la efectuarea calculelor, întocmirea şi imprimarea acestui borderou, iar prin urmare acţiunile executorului judecătoresc sunt reglementate de normele legale în vigoare, iar tariful perceput în acest sens este reglementat de Hotărârea de Guvern a RM nr. 886 din 23.09.2010.

Astfel, executorul judecătoresc, în urma emiterii încheierii înştiinţează atât emitentul, cât şi creditorul, prin scrisoare recomandată, întru confirmarea faptului

că actele au fost expediate în adresa destinatarului, fiind anexate în sensul dat copia avizelor de expediere a înştiinţării de către executorul judecătoresc

Prin urmare, Colegiul consideră că instanța de fond corect a statuat că, executorul judecătoresc, chiar şi în legătură cu refuzul de a intenta procedura de executare, efectuează anumite acţiuni procedurale, care sunt taxate, respectiv persoana care solicită efectuarea anumitor acţiuni va suporta cheltuielilor date, or, taxele pentru actele efectuate de executor şi spezele procedurii de executare suportate de executorul judecătoresc îi sunt rambursabile în măsură deplină.

În această ordine de idei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău, consideră neîntemeiate criticile recurentului invocate în cererea de recurs, iar încheierea instanței este emisă cu respectarea prevederilor legale, or analizând materialul probatoriu nu s-au constatat careva încălcări care ar duce la emiterea unei alte soluții la caz.

Este evident că, art.61 din Codul de executare a fost completat cu un nou alineat, care prevede interzicerea directă a încasării cheltuielilor de executare de către executorul judecătoresc în cazul refuzului de a intenta procedura de executare.

La fel Colegiul relevă că art.36 alin. (8), Cod de executare prevede că în cazul în care sumele se încasează în beneficiul statului, acesta este scutit de avansarea cheltuielilor de executare.

Tot odată, colegiul evidențiază că, potrivit prevederilor art. 7 alin. (1) din Codul civil, legea civilă nu are caracter retroactiv. Ea nu modifică și nici nu suprimă condițiile de constituire a unei situații juridice constituite anterior, nici condițiile de stingere a unei situații juridice stinse anterior. De asemenea, legea nouă nu modifică și nu desființează efectele deja produse ale unei situații juridice stinse sau în curs de realizare.

Ținând cont *că prevederile art.36 alin.(3),(7) completate cu alin.(8)și completările la art. art.61 introduse prin Legea nr.356 din 29.12.2022,au intrat în vigoare 01.01.2023], iar încheierea contestată este din 15.11.2022*, Colegiul Civil nu va pune în aplicare modificările prevederilor legale menționate, deoarece legea nu are caracter retroactiv.

În contextul celor relatate, Colegiul reiterează că argumentele invocate în recursul declarat de Serviciul Fiscal de Stat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de fond, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a încheierii contestate. Or, în cazul în speță, cercetând cu maximă diligență materialele prezentate, Colegiul notează că înscrisurile cauzei nu conțin vre-un element susceptibil să o facă să ajungă la o altă concluzie în prezenta speță.

La caz, însă criticile invocate de recurent nu pot fi reținute, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de fond.

Acest fapt denotă caracterul declarativ al recursului, fiind lipsit de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurentului cu soluția dată de instanța ierarhic inferioară, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului, având în vedere faptul că, rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a încheierii contestate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de Codul de procedură civilă.

Prin prisma jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în cererea de recurs declarată de Serviciului Fiscal de Stat.

În temeiul celor expuse, în conformitate cu art. 426-427 din CPC, Colegiul civil,

D e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Serviciul Fiscal de Stat.

Se menține încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Șoldănești, emisă la 08 februarie 2023 în cauza civilă nr.25-157/2022, prin care a fost admisă parțial cererea Serviciul Fiscal de Stat împotriva debitorului *****, intervenient accesoriu Inspectoratul Național de Securitate Publică privind contestarea actelor emise de executorul judecătoresc Bedros Pavel.

Decizia este irevocabilă de la emitere.

Preşedintele completului, judecătorul Iurie Cotruță

Judecători: Ion Țurcan

Vitalie Cotorobai

O P I N I E S E P A R A T Ă

în cadrul dosarul nr. 2r-998/23

expusă de judecătorul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău, Vitalie Cotorobai în cadrul pricinii civile *inițiată* la cererea (contestația) creditorului Serviciul Fiscal de Stat către debitorul *****, intervenienți accesorii executorul judecătoresc Bedros Pavel și Inspectoratul Național de Securitate Publică cu privire la contestarea încheierilor nr. 124s-619/2022 din 15.11.2022, de încasare a cheltuielilor de executare, prin care contestația a fost admisă parțial.

În fapt, la 2 decembrie 2022 *creditorul Serviciul Fiscal de Stat,* în persoana

directorului-adjunct al SFS, Griciuc Petru, care acționa în bază procurii cu nr. 98 din 25 noiembrie 2022, valabilă până la 25 noiembrie 2023, *a depus contestație împotriva* debitorului *****, intervenienți accesorii executorul judecătoresc Bedros Pavel și Inspectoratul Național de Securitate Publică, solicitând anularea încheierii executorului judecătoresc nr. 124s-619/2022 din 15.11.2022, cu privire refuzul la încasarea cheltuielilor de executare din contul creditorului.

Prin încheierea Judecătoriei Orhei /sediul Șoldănești/ din 8 februarie 2023, a fost admisă parțial cererea /contestația/ depusă de Serviciul Fiscal de Stat. S-a anulat încheierea executorului judecătoresc Bedros Pavel cu nr. 124s-619/2022 din 15.11.2022, în partea încasării din contul creditorului Serviciul Fiscal de Stat a cheltuielilor de executare compuse din: taxa pentru comunicarea actelor executorului judecătoresc în sumă de 40 /patruzeci/ lei și cheltuielilor pentru căutarea debitorului în mărime de 50 / cincizeci/ lei. În rest, cererea de contestare înaintată de Serviciului Fiscal de Stat împotriva debitorului *****, intervenienți accesorii executorul judecătoresc Bedros Pavel și Inspectoratul Național de Securitate Publică privind contestarea actelor executorului judecătoresc, s-a respins ca neîntemeiată

Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, la 21 februarie 2023, Serviciul Fiscal de Stat, în persoana directorului-adjunct al SFS, Griciuc Petru, a declarat recurs, prin care a solicitat casarea parțială a încheierii Judecătoriei Orhei /sediul Șoldănești/ din 8 februarie 2023, în partea respingerii contestației şi, în această parte, emiterea unei noi decizii prin care contestația să fie admisă integral.

Examinând pricina în procedura de recurs Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de apel Chișinău, prin decizia din 27 aprilie 2023 a decis respingerea recursului, cu menținerea încheierii instanței de fond.

Cu soluția pronunțată nu a fost de acord judecătorul Colegiului nominalizat, Vitalie Cotorobai, exprimând opinie separată asupra soluției date, din următoarele considerente.

Astfel, executorul judecătoresc Bedros Pavel prin încheierea nr. 124s-619/2022 din 15.11.2022 a refuzat în primirea spre executare a documentului executoriu nr. DCA01153394 din 27.09.2022, emis de Inspectoratul National de Securitate Publică privind încasarea sumei de 225 lei amendă de la *****, în contul creditorului Ministerul Finanțelor.

De asemenea, prin încheiere distinctă, având același număr și din aceiași dată, executorul judecătoresc a dispus încasarea, din contul creditorului Serviciul Fiscal de Stat în folosul său cheltuielile de executare (taxele și spezele) în sumă de 210 MDL, formate din:

taxa pentru căutarea debitorului, în cuantum de 50 lei;

taxa pentru comunicarea actelor executorului judecătoresc, în cuantum de 40 lei;

taxa de intentare și formare a dosarului de executare, în cuantum de 20 lei;

taxa de arhivare a dosarului de executare, în cuantum de 60 lei;

taxa pentru întocmirea borderoului de calcul, în cuantum de 20 lei;

taxa pentru transmiterea sau înmânarea încheierilor, înștiințărilor etc - 20 lei.

Astfel, în situația în care s-a refuzat în intentarea procedurii de executare, lipsind dosarul/procedura de executare, lipsește cadrul și acoperirea leagă a acțiunii executorului judecătoresc de încasare a taxei pentru arhivarea dosarului de executare.

În circumstanțele constatate și situația descrisă se atestă cert faptul, că executorul judecătoresc nu a intentat și nu a executat nici o procedură de executare în temeiul documentelor executorii, având ca obiect încasarea amenzilor contravenționale. Astfel, în situația în care s-a refuzat intentarea procedurii de executare, lipsind dosarul/procedura de executare, lipsește cadrul și acoperirea leagă a acțiunii și actului executorului judecătoresc, de încasare a cheltuielilor de executare compuse din taxele și spezele enunțate. Mai mult, este evident în afara cadrului legal încasarea cheltuielilor de executare pentru **intentarea și formarea dosarului de executare**, în situația în care executorul judecătoresc a refuzat să intenteze procedura de executare și nu a efectuat nici o acțiune în cadrul procedurii de executare, deoarece nici nu avea dreptul și competențe de a efectua care-va acțiuni în lipsa unei proceduri de executare. Respectiv, este cert faptul privind inexistența dosarului de executare și, corespunzător, nu poate fi încasată o taxă pentru intentarea, formarea și arhivarea dosarului de executare, în situația în care acest dosar nu există.

La fel, urmează a fi reținut, că art. 37 Cod de executare reglementează modul și acordă executorului judecătoresc dreptul de a încasa cheltuielile de

executare formate din taxe, speze și onorariu doar în cadrul unei proceduri/dosar de executare. În situația în care un astfel de dosar sau procedură lipsesc, lipsește și temeiul legal pentru executorul judecătoresc de a încasa aceste cheltuieli. În același sens urmează a fi reținut, că potrivit depozițiilor alin. (6) și alin. (7) al normei sus-numite, de obligaţia avansării taxelor pentru efectuarea din oficiu a actelor executorului judecătoresc sânt scutiţi creditorii conform documentelor privind încasarea sumelor în beneficiul statului şi confiscările, iar pentru documentele executorii conform cărora calitatea de creditor o are Statul se vor achita în avans taxele **de intentare şi de arhivare a dosarului de executare**. Respectiv, norma legală clar declară că în cazurile când Statul are calitate de creditor se avansează taxele de intentare și arhivare, adică în comun, dar nu separat. În situația în care executorul judecătoresc nu a intentat procedura de executare, acesta nu dispune de temei legal pentru încasarea taxei de intentare și, corespunzător nu poate încasa nici taxă de arhivare, deoarece norma declară, că se achită în avans taxa de intentare și arhivare, acestea urmând a fi achitate și, respectiv, încasate de executor doar în cadrul unei proceduri de executare. După cum a fost indicat anterior, în actualul caz nu au existat proceduri de executare a documentelor executorii, deoarece executorul judecătoresc a refuzat să intenteze procedurile. Corespunzător, deoarece executorul judecătoresc nu a intentat procedurile de executare și nu a încasat careva mijloace bănești de la debitori, ultimul nu este în drept să solicite încasarea cheltuielilor de executare de la creditor, în speță Serviciul Fiscal de Stat.

În același context urmează a fi făcută referire și la pct. 11 subpunct 1) al Regulamentului privind modul de determinare a mărimii taxelor pentru efectuarea actelor executorului judecătoresc şi a spezelor procedurii de executare aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 886 din 23.09.2010, potrivit căruia taxele de gestiune a dosarelor de executare şi administrare a documentelor se compun din **taxa de intentare şi formare a dosarului** de executare, adică în comun, dar nu separat.

La fel, este lipsită de suport factologic și legal și taxa încasată de executorul judecătoresc pentru transmiterea sau înmânarea actelor deoarece, în speță, organele emitente a documentelor executoriii și creditorul, Serviciul Fiscal de Stat puteau fi informați despre soluția adoptată și comunicate încheierile corespunzătoare prin intermediul poștei electronice, la adresa de email a autorităților, acțiune care nu necesită careva cheltuieli suplimentare.

De asemenea urmează a fi accentuat că, în actuala speță, documentul executoriu prezentat spre executare și refuzat de a fi primit de executorul

judecătoresc Ghețiu Liudmila a avut ca obiect încasarea amenzii contravenționale. Respectiv, în cadrul procedurilor de acest gen executorul judecătoresc reprezintă Statul, fiind un exponent al autorității de stat în raport cu persoanele vizate, în cadrul procedurii de executare a unei sancțiuni pecuniare de ordin contravențional, care potrivit jurisprudenței CtEDO [cauza Ziliberberg contra Moldova] echivalează, fiind similară, unei sancțiuni penale. În atare situație, când executorul judecătoresc acționează din numele și în interesul Statului, în calitate de autoritate de stat privind punerea în executare a pedepsei cu caracter contravențional (penal), acesta nu dispune de dreptul de a încasa de la stat cheltuielile de executare, în acest sens lipsind acoperirea legală.

În consecință, consider că Colegiul instanței de recurs incorect a decis respingerea recursului, recursul urmând a fi admis, casată parțial încheierea instanței de fond și soluționată problema în fond, prin admiterea integrală a cererii (contestației) creditorului Serviciul Fiscal de Stat și anularea în întregime a încheierii executorului judecătoresc Bedros Pavel cu nr. 124s-619/2022 din 15.11.2022 de încasare a cheltuielilor de executare din contul creditorului.

Corespunzător, conchid că soluția dată de Colegiul judiciar al instanței de recurs în actuala pricină, privind respingerea cererii de recurs și, corespunzător, menținerea încheierii instanței de fond, este una greșită, fiind în contradicție cu situația de fapt descrisă și cu cadrul legal pertinent aplicabil situației, cererea de recurs urmând a fi admisă, cu soluționarea prin deciziei a problemei dedusă judecății și admiterea contestației Serviciului Fiscal de Stat.

mun. Chișinău, 27 aprilie 2023

Judecător **Vitalie Cotorobai**